

TONE PAVČEK

Juri muri v Afriki

Domišljajska pustolovščina

PEDAGOŠKO GRADIVO

pripravila Larisa Javernik

www.sng-mb.si/prvi-prizor

1 O predstavi

STONE PAVČEK

Juri Muri v Afriki

30 minut, brez odmora

Matija Stipanič

Maša Žilavec

režiserka Branka Nikl Klampfer

scenograf Matic Gselman

skladatelj Branko Rožman

koreografinja Valentina Turcu

oblikovalec svetlobe Tomaž Bezjak

lektor Janez Bostič

premiera

Komorni oder SNG Maribor, 3. november 2011

priporočena starost: 4+

Predstava *Juri Muri v Afriki* je duhovita in barvita uprizoritev pesniškega besedila za otroke, ki ga je napisal Tone Pavček. Gre za zgodbo o dečku, ki se nerad umiva, zato misleč, da se v Afriki ne umivajo in da lahko pobegne tej nadlogi, odpotuje proti stari celini. Potovanje po afriških tleh spremlja glasba, zaznamujejo jo živalska srečanja, Juri Muri sklene mnoga prijateljstva in se sooči s svojimi strahovi.

Zgodba Čurija Murija, kljukca Jurija je polna vznemirljivih dogodkov, hkrati pa otrokom približa svet živali, uči jih o Afriki, o rasni in kulturni raznovrstnosti, o pogumu, o higieni in o spoštljivem odnosu do sveta, ki nas obdaja.

Maša Žilavec in Matija Stipanič. *Juri Muri v Afriki*. Drama SNG Maribor. Foto: Tiberiu Marta.

2 O avtorju

Tone Pavček, slovenski pesnik, urednik, esejist, prevajalec in novinar, se je rodil leta 1928 v Šentjurju pri Novem mestu. Za njegovo umetniško pot je pomembna zbirka *Pesmi štirih* (1953), ki jo je izdal skupaj s Kajetanom Kovičem, Janezom Menartom in Cirilom Zlobcem.

Pavček je nadalje izdal še nekaj pesniških zbirk za odrasle:

Sanje živijo dlje (1958), *Ujeti ocean* (1964), *Poganske hvalnice* (1976), *Pesmi* (1978), *Dediščina* (1983), *Upočasnitve* (1998) itd. Dejaven je bil tudi na področju otroške poezije: *Trije bratje in zlata ptica* (1956), *Vrtiljak Vrtiljak* (1965), *Juri Muri v Afriki* (1958), *Čenčarija* (1975), *Prave (in neprave) pesmi* (1986), *Besede za sladkosnede* (1991), *Majnice, fulaste pesmi* (1996), *Deček gre za soncem* (1998), *Majnice in majhnice* (2009), *Po morju plava kit* (2010) itd.

Bil je pomemben soustvarjalec slovenskega kulturnega dogajanja, za svoje delo je prejel mnogo nagrad. Umrli je leta 2011.

3 O slikanici

Slikanica z epsko poezijo *Toneta Pavčka Juri Muri v Afriki: o fantu, ki se ni maral umivati* (1958, 1988, 2012) je bila izdana trikrat z različnimi ilustracijami. Izdajo iz leta 1958 je ilustrirala Melita Vovk, leta 1988 Marjanca Jemec Božič in leta 2012 Damijan Stepančič. Slikanice se razlikujejo po formatu: prva je položna in broširana (20×27,7 cm), druga in tretja sta pokončni (26,5×20,7 cm in 27,7×21,5 cm).

Zgodba govori o otroku, ki se noče umivati, zato išče kraj, kjer bi pobegnil pred vodo. Zavzame zmotno stališče, da je Afrika pravi prostor, o čemer napačno sklepa na osnovi barve kože. Avtor se do take preprostosti opredeli v opisu Jurija: »(...) tisti, ki je s hruške pal.« Tako se začne Jurijevo domišljjsko potovanje. Po krajši hoji zajezdi kokoš, čez morje pa ga ponese galeb. Jurij najprej srečuje avtohtone afriške živali: slona, leva, kače, risa, zebro, nosoroga, krokodila. Strah ga je, pa mu poosebljeni noj ponudi vodenje. Deček zleze na njegov hrbet in v tednu dni spozna, da so divje živali v resnici prijazne. Živali so postavljene v antropomorfne bivanjske položaje, npr.: pri levu dobi meso, opica mu kuha mlečno kavo, noj cvre jajca na oko, dolgovrata žirafa mu sklata zvezdo z neba (ta sproži požar), spoprijatelji se s kačo, slon ga prenaša na svojem velikem hrbtu. In ni se mu treba umivati. Ob reki Nil spozna krokodila, ki se mu zdi simpatično umazan in blaten, a krokodil s to opazko ni zadovoljen. Leze iz vode, Juri se prestraši, obdržati se skuša na slonovem oklu, ki se razmaja. Užaljeni slon ga poškropi z vodo in Juri ostane brez prijateljev. Peš se napoti skozi puščavo, brez pomoči živali je lačen, žejen in utrujen. Prispe do oaze, kjer živi afriško pleme. Poglavar ukaže, naj ga najprej dobro umijejo, da bodo videli, kaj se skriva pod plastjo umazanije. »Dolgo leto so ga prali, / umivali in mencali (...)« hiperbolično nakaže pesnik dečkovo higiensko stanje. Na srečo Jurija reši noj, vmes pa je spoznal, da je umivanje čisto prijetno. Zato se odloči vrniti domov. Pred tem se opraviči vsem živalim, ki jih je užalil, in razidejo se kot prijatelji. Vrnil se bo.

Ilustracije treh izdaj imajo različne funkcije: Vovkova z barvnimi ilustracijami sledi besedilu in ga osvetljuje, Jemec-Božičeva naslika prijazne podobe, ki poudarjajo občutek bližine in domačnosti, Stepančičeve ilustracije pa so bogat preplet slike, risbe in kolaža, ki v skladu z načeli sodobne umetnosti ilustracije ustvarjajo zgodbo v zgodbi.

V vseh treh slikanicah je prikazan videz lika: v prvi in tretji nosi rdeče-belo črtasto majico in kratke hlače, a je v tretji videti nekoliko starejši kot v prvi (velikost glave glede na telo), podobno mlad kot v prvi je v drugi, a oblečen v rdeče kratke hlače čez kolena, v nekoliko premajhno temno majico z gumbi in obut v modre superge.

Najbogatejšo podobo okoliščin prikazujejo Stepančičeve ilustracije. Tam se odvija zgodba v zgodbi, naslikani so tudi prizori, ki jih v besedilu ni, delujejo pa šaljivo in privlačno, npr.: prizor lova – nekaj časa lovijo ljudje žival, potem žival lovi lovce –, spremenljiv zorni kot, domiselno kombiniranje likovnih tehnik, intraikonično besedilo (napisa »šampon za umivanje las« in »za popolno čistočo«, imena krajev z zemljevida, besedila v oblakih kot »Se vidiva!«), velikostna razmerja (npr. Juri glede na galeba, zastave na žirafinem vratu, zebra v predpasniku).

Juri Muri je najbrž najznamenitejši lik slovenske otroške epske poezije. Pojavi se še v delih:

Juri Muri drugič v Afriki z dvema ilustratorjema (Jemec Božič, Stepančič),

Juri Muri po Sloveniji: tretji del stare zgodbe (Stepančič),

Juri Muri gre po srečo: četrti del stare zgodbe (Stepančič).

Z vidika ilustracij tvorita celoto prvi in drugi del z ilustracijami Marjance Jemec Božič ter vsi štirje deli z ilustracijami Damijana Stepančiča.

V vseh štirih je Juri Muri glavni lik. Domišljjsko potovanje v prvi ima menda realne temelje, pravi pisateljeva hči Saša Pavček: Tone se kot Tonček ni maral umivati – del otroštva je preživel v Marijanišču pri častnih sestrah, kjer so se morali v mrzlih jutrih umivati na rezek ukaz sestre prednice. V prvem delu je poudarjen otrokov odnos do živali, v drugem se že preusmerja k ljudem (spozna najboljšega prijatelja Bonga, ki se nato vrne z njim v Ljubljano), v tretji knjigi so predstavljeni realni slovenski geografski prostori, opisani so: najpomembnejše kulturno-zgodovinske in naravne značilnosti, pomembne osebnosti, ohranjeno obredje, kulturna dediščina, jedi, vino. Četrta knjiga je odmik v popolnoma iracionalne svetove, kjer Juri in Bongo iščeta srečo: v deželi zapovedanega veselja, v deželi žalosti, v deželi pravljic, v deželi rastlin, živali in ljudi.

Deček, ki je »s hruške pal«, je na koncu cikla bolj izkušen, njegovo obzorje je širše, njegovi domišljjski svetovi so neskončni, predvsem pa neskončno simpatici.

¹ Povzeto po:

Dragica Haramija in Janja Batič: *Poetika slikanice*. Morska Sobota: Podjetje za promocijo kulture Franc-Franc, d. o. o., 2013.

4 Pogovarjajmo se

O DOGAJANJU V PREDSTAVI

Pogovor

Obnovimo dogajanje v predstavi. Zakaj Juri Muri odpotuje proti Afriki? Kako potuje proti Afriki? Katerih živali se prestraši? Kdo ga ogovori? S kom Juri Muri potuje po Afriki? Kaj se odloči? Zakaj želi ostati v Afriki? Kaj se zgodi, ko obišče krokodila? Kam prispe, ko prečka puščavo? Kaj ukaže poglavar? Kako dolgo so Jurija umivali? Kaj spozna na koncu? Se kaj novega nauči?

O ELEMENTIH PREDSTAVE

Besedilo je napisano v pesniškem jeziku (epska poezija), kar gledališka uprizoritev ohranja – velik del zgodbe je posredovan skozi petje. Avtorji predstave so dele besedila uglasbili v skladu z afriško glasbeno tradicijo. Zvočna podoba predstave je poleg pétih delov sestavljena še iz drugih zvokov in ritmičnih elementov. Igralca se poigravata tudi s posnemanjem živalskih glasov in gibov. Kombinacija glasbene podlage in zvokov, ki jih ustvarjata igralca na odru, poskuša tvoriti občutek, da smo se gledalci zares znašli sredi afriške pokrajine.

Scena je preprosta in omogoča hitre spremembe. Bambusove palice tako predstavljajo drevesna debla, igralcema pa služijo tudi kot rekviziti in glasbila. V ospredju je bambusova preproga, ki označuje prostor dogajanja (kopno, morje). Preproga je na eni strani rjava in predstavlja zemljo, prst, puščavo, na drugi strani je modre barve in predstavlja morje, vodo, ocean. Kraj dogajanja je označen tudi z lučnimi spremembami, ki tako kot ostala likovna podoba črpa iz barvne sheme naravnih elementov (rjava, zelena, modra, rumena).

Pogovor

Katere predmete vidimo na odru? Kaj predstavljajo? Kako jih igralca uporabljata? Kako se spreminja kraj dogajanja? So otroci zaznali afriško glasbo v ozadju? Zvok katerih glasbil prepoznajo? Kako se igralca premikata? Kakšne zvoke ustvarjata? Katere živali posnemata? Kako sta igralca oblečena?

O GLAVNIH OSEBAH

Glavna oseba predstave je Juri Muri, deček, ki pred umivanjem pobegne v Afriko. V predstavi sicer ni tradicionalne razdelitve vlog, saj se igralca vse-skozi dopolnjujeta in v vlogah izmenjujeta. Maša Žilavec npr. nastopi v vlogi glavne pripovedovalke, ki Jurija vodi po Afriki, hkrati pa tudi v vlogah vseh živali in ljudi, ki jih Juri spozna.

Pogovor

Opišimo vizualno in značajsko podobo Jurija Murija. Opišimo njegove strahove in njegove reakcije. Opišimo tudi vse ostale like, ki se na odru sicer ne pojavijo, ampak so omenjeni.

O HIGIENI

Juri Muri odpotuje v Afriko, »(...) saj doma je nemogoče, / vsak ga kara in pesti, / vsak umivati ga hoče, on pa se vode boji«. Upa, da bo v Afriki lahko neumit in umazan, a se izkaže, da ima napačno predstavo o afriških prebivalcih. Nauči se, da ljudje v Afriki nimajo temne polti, ker so umazani. Tisti, ki je najbolj umazan izmed vseh, je pravzaprav on sam. Tam vzljubi vodo in »zdaj je fant čistoče vzor«.

Pogovor

Otroke spodbudimo, da iz predstave izluščijo glavne motive, ki se navezujejo na higieno. Ali Juri na koncu spremeni mnenje o umivanju? Ali se tudi otroci bojijo vode? Zakaj je pomembno, da skrbimo za higieno? Kako skrbimo za higieno? Ali se otroci radi umivajo? Se raje prhajo ali namakajo v banji? Si radi umivajo zobe? Z otroki se pogovarjamo o pripomočkih, ki jih uporabljamo pri umivanju. Naj jih naštejejo čimveč.

O VODI

Juri Muri se boji vode; ne mara se umivati. Motiv vode se v predstavi primarno sicer navezuje na higieno, hkrati pa odpira še mnoga druga področja. V Afriki Juri Muri namreč spozna, kako je voda dragocena. Vode tam na nekaterih področjih močno primanjkuje. Uprizoritev ponuja možnost pogovora o dragocenosti vode in spodbuja otroke k razmišljanju o varstvu naravnih virov.

Pogovor

Otroci obnovijo, kako se je spremenil Jurijev odnos do vode. Od kod prihaja voda? Kateri so glavni vodni viri? Kako vodo uporabljamo? V kakšni obliki (v katerih agregatnih stanjih) jo najdemo? Kaj se zgodi, ko vode

primanjkuje? Kaj se zgodi, če je vode preveč? Zakaj je voda pomembna za življenje? Zakaj je voda pomembna za ljudi? Zakaj je pomembno, da z vodo odgovorno ravnamo? Katere živali živijo v vodi?

O ŽIVALIH

Na poti po Afriki glavni junak spozna mnogo živali. Nekaterih izmed njih še nikoli prej ni videl na lastne oči. Predstava je pravzaprav neke vrste safari popotovanje, na katerem Juri Muri odkriva afriško okolje. Živali, ki so v predstavi omenjene: kokoš, galeb, noj, zebra, lev, opica, slon, kača, žirafa, krokodil, ris, nosorog itd. Živali so počlovečene, saj govorijo človeški jezik in prevzemajo nekatere človeške značilnosti. Živali Jurija sprejmejo medse in nekaj časa bivajo v prijateljskem sožitju. Z njimi Juri tudi potuje – nekatere celo uporabi kot prevozno sredstvo. Predstava odpira otroško zanimanje za živalski svet in poziva k spoštovanju vseh živih bitij.

Pogovor

Otroci naštejejo čim več živali iz predstave. Kako živali sprejmejo Jurija? Katere njihove značilnosti so si zapomnili? Katere druge živali še poznajo? Igralca na odru posnemata živalske zvoke in gibe. Otroke spodbudimo, da tudi oni posnemajo živalske zvoke in gibe. Nekaterih živali se Juri boji. Se tudi oni bojijo katerih živali. Zakaj? Katera je njihova najljubša žival? Ali imajo doma kakšno žival? Zakaj je pomembno, da imamo do živali spoštljiv odnos? Izpostavimo dejstvo, da so nekatere živali ogrožene in da so na robu izumrtja. Naštejmo jih nekaj.

O VARSTVU OKOLJA

Pogovor

Po pogovoru o odgovornem odnosu do živali, vode in drugih naravnih virov usmerimo otroke v razmišljanje o varstvu okolja. Kako lahko pripomoremo k zaščiti narave? Kateri so glavni viri onesnaževanja? Kako to vpliva na živali, rastline, vodo in ljudi? Kako lahko omejimo onesnaževanje? Kam odvržemo smeti in odpadke? Kako ravnamo s hrano? Kako ravnamo z vodo?

O STRAHU

Spopasti se s strahovi je del odraščanja. Juri Muri se sooči z dvema strahovima: prvi je strah pred umivanjem in vodo, drugi je strah pred živalmi, za katere meni, da so nevarne. Skozi potovanje nabere znanje in izkušnje, ki mu pomagajo, da se strahov znebi in jih spremeni v pozitivno spoznanje – umivanje postane zabavno, strašne zveri pa njegovi prijatelji.

Pogovor

Česa se bojimo? Zakaj? Ali otroci poznajo rek »strah je od znotraj votel, od zunaj pa ga nič ni«? Pogovarjajmo se o tem, kako se soočiti s strahovi in kako ravnati, ko nas je strah.

O POSLAVLJANJU

Juri Muri na koncu svoje pustolovščine ugotovi, da se prav rad umiva, ker pa v Afriki primanjkuje vode, se raje vrne domov. Poslovi se od svojih živalskih prijateljev. Slovo pa ni lahko – živali so žalostne, žalosten je tudi Juri. Prijatelji se objamejo, poljubijo in si obljubijo, da bodo obdržali stike.

Pogovor

Slovesa so del vsakdanjega življenja. Nekatera so začasna, druga stalna. Kako se poslavljamo? Kdaj se poslavljamo? Katere geste in fraze ob tem uporabljamo? Kako sta se poslovila igralca na odru? Na kakšen način lahko ohranjamo stike na daljavo?

O KULTURNI IN RASNI RAZNOVRSTNOSTI

Uprizoritev se subtilno dotika tudi rasnih vprašanj in stereotipov. Barva kože je odvisna od snovi, ki se imenuje melanin. Nekateri ljudje imajo temnejšo kožo, ker celice proizvajajo večje količine melanina, drugi svetlejšo, ker celice proizvajajo manjšo količino melanina. Ljudje se ne razlikujemo samo po barvi kože, razlikujemo se tudi po velikosti, barvi oči, barvi las, načinu govora, načinu hoje, zanimanjih, jeziku, okusu, naše značajske lastnosti so različne. Predstava odpira vprašanja drugačnosti in stremi k spodbujanju učenja o drugih kulturah in načinih življenja.

Pogovor

Juri je v Afriki obkrožen s temnopoltimi ljudmi. Kako se ob njih počuti? Kaj se od njih nauči? Z otroki se pogovarjajmo o človeških rasah. Razložimo jim, zakaj se barve kože razlikujejo.

5 Raziskujmo

JURI MURI

Zgodba o navihanem Juriju Muriju je Pavčkova najznamenitejša knjiga za otroke. Juri Muri v Afriki je prvič izšel leta 1958. Slikanica je bila ob prvi izdaji opremljena z ilustracijami Melite Vovkove. Nekaj let kasneje je isto besedilo likovno interpretirala ilustratorka Marjanca Jemec-Božič, leta 2012 pa še Damijan Stepančič.

»Čuri Muri, kljukec Juri, / tisti, ki je s hruške pal« svoje popotovanje po Afriki nadaljuje v slikanici *Juri Muri drugič v Afriki*. Juri Muri si namreč spet zaželi pustolovščin, zato svojim afriškim prijateljem kar po telefonu sporoči, da prihaja na obisk, in se odpravi na pot. Na stari celini ga pričaka veličasten sprejem in ponovno obilica razburljivih dogodkov. Med drugim odkrije vrelec nafte, išče izvire vode ter se spoprijatelji z dečkom Bongom, ki se z njim vrne v Slovenijo. Slikanica *Juri Muri drugič v Afriki* z ilustracijami Marjance Jemec Božič je prvič izšla leta 2001, leta 2013 pa jo je ob ponatisu ilustriral še Damijan Stepančič.

Tretji del stare zgodbe o Juriju Muriju se ne dogaja več v daljni Afriki, ampak v Sloveniji: »Čuri Muri, kljukec Juri, / z Bongom, ki mu je kot brat, / šel je po slovenski kuri / zanimivosti iskat (...).« Bongo in Juri se sprehodita po živalskem vrtu, po Ljubljani, se vzpeneta na Triglav, se potepata po Mariboru, se spoznata s svetim Jurijem, obiščeta soline, poslušata Tartinija in nasploh prečesavata Slovenijo po dolgem in počez. Slikanica *Juri Muri po Sloveniji* je izšla leta 2011. Ilustriral jo je Damijan Stepančič.

Stepančič je ilustriral tudi zadnji del Jurijevih potepanj, slikanico iz leta 2012 z naslovom *Juri Muri gre po srečo*. V tej knjigi spremljamo Jurija Murija in njegovega prijatelja Bonga, kako se odpravita na lov za deželo sreče. Pri tem prečkata »deželo smeha in veselja«, »deželo sedmih žalosti«, »deželo pravljic«, »deželo rož in živali«, a sreče ne najdeta. Neuspešna v iskanju se zato odpravita v svet ljudi, a tudi tam se zdi, da »ljudje poznajo srečo / le v stalnem druženju z nesrečo«. Ob koncu potovanja spoznata, da je bila sreča že vseskozi ob njiju, da sreča pomeni biti otrok. Otroško radovednost in otroški pustolovski duh pa lahko ohranimo do konca življenja.

Poleg literarnih izdaj in ponatisov, ki so jih ilustrirali različni ilustratorji, se je Juri Muri iz knjig preselil tudi na gledališke odre; po njegovih dogodivščinah so ustvarili dramske in glasbeno-plesne predstave. Navihana Jurijeva zgodba je bila večkrat tudi uglasbena in posneta na zgoščenke.

Dejavnost

V knjižnici si izposodimo različne izdaje Pavčkovega besedila. Z otroki primerjajmo ilustracije in jih spodbudimo, da med njimi iščejo podobnosti ter razlike. Kakšne so barve? Kako so posamezni ilustratorji narisali Jurija? Ali se razlikujejo tudi podobe živali? Likovna podoba katerega ilustratorja jim je bolj všeč? Zakaj?

AFRIKA

Geografske značilnosti Afrike

Afrika je druga največja celina. Obdajajo jo Rdeče in Sredozemsko morje ter Atlantski in Indijski ocean. Delimo jo na Severno Afriko (Alžirija, Egipt, Libija, Maroko ...), Tropsko Afriko (Burkina Faso, Gana, Nigerija, Senegal, Angola, Centralnoafriška republika, Kamerun, Kongo, Etiopija, Kenija, Somalija, Uganda ...) in Južno Afriko (Bocvana, Južnoafriška republika, Madagaskar, Zimbabve ...).

Pomembna ločnica znotraj Afrike je Sahara – največja puščava na svetu. Puščava je pokrajina, kjer pade zelo malo padavin, zato je območje izjemno suho. Sahara močno vpliva na značilnosti afriške celine: ker je težko prehodna, se področja in načini življenja severno od puščave precej razlikujejo od področij južno od puščave (»podsaharska Afrika«). Zanimivo je tudi, da na severnem delu živi večinoma svetlopolto prebivalstvo, južno od Sahare pa temno polto prebivalstvo.

Afrika je ena najbolj vročih celin, kar se odraža v rastlinskem in živalskem svetu. Na območjih, kjer pade veliko padavin, rastejo bujni gozdovi in džungle. V vmesnem območju med tropskimi gozdovi in polpuščavami rastejo visoke trave in posamezna drevesa. Območja, ki so bolj suha, so porasla le z nizko travo (polpuščava), na najbolj suhih območjih (puščava) pa uspeva le malo rastlin.

Zaradi visokih temperatur in male količine padavin je voda v nekaterih delih Afrike zelo dragocena. Najdaljša afriška reka je reka Nil.

Prebivalci Afrike

V Afriki živijo ljudje različnih ras: črnici (delimo jih na sudanske in bantu črnce), belci in ljudje mešanih ras. Tam živijo tudi pripadniki drugih etničnih skupin in različna plemena, ki se zaradi določenih posebnosti razlikujejo od večinskega dela prebivalcev (Masaji, Sani, Baka itd.).

Afrika je ogromna celina, zato je tudi kulturno, jezikovno (po nekaterih podatkih kar 3.000 različnih jezikov) in versko zelo bogata ter raznovrstna.

Večina Afričanov je muslimanske ali krščanske vere, prisotna je tudi judovska vera in veliko število tradicionalnih afriških verovanj.

Zaradi geografskih in klimatskih značilnosti celine, ki so velikokrat ekstremne, so se bili njeni prebivalci primorani ekstremno prilagoditi. Na severu celine v Maroku živijo v hišah, ki se imenujejo riadi. Običajno ima vsaka maroška hiša notranji vrt in vodnjak. Afriška nomadska ljudstva iz Sahare pa na primer živijo v preprostih šotorih, ki jih lahko hitro pospravijo, ko se premaknejo drugam. Ker so nomadi v puščavi izpostavljeni visokim temperaturam, so oblečeni v dolge obleke in na glavah nosijo turbane, da se zaščitijo pred močnim soncem. Za razliko pa v Južni Afriki nekatera ljudstva živijo v majhnih hišah, ki jih okrasijo z barvami in različnimi vzorci. Hiše so ometane z mešanico iz gline in kravjih iztrebkov.

Knjiga

HARAŠTOVÁ, HELENA; HANÁČKOVÁ, PAVLA; BERGMANNOVÁ, MICHAELA (ilustr.). *Kako živijo otroci po svetu*. Jezero: Morfemplus, 2016.

KINDERSLEY, BARNABAS; KINDERSLEY, ANABEL. *Otroci vsega sveta*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1996.

KOLNIK, KARMEN; VOVK KORŽE, ANA; OTIČ, MARTA; SENEGAČNIK, JURIJ. *Spoznavamo Afriko in Novi svet: geografija za 8. razred osnovne šole*. Ljubljana: Modrijan, 2010.

MASON, ANTONY. *Ljudje z vsega sveta*. Tržič: Učila International, 2004.

7 Zanimivosti

O ŽIVALIH²

- 1** Slon je največja kopenska žival. Slonji rilec je pravzaprav zelo velik nos, ki ga sloni uporabljajo pri prehranjevanju in premikanju. Slona v nekaterih kulturah uporabljajo tudi za prevoz ljudi in tovora. Zaradi dragocenih oklov so sloni pogoste žrtve divjih lovcev.
- 2** Najvišji sesalci na svetu so žirafe. Kar polovica njihove višine sestavlja vrat.
- 3** Konjsko kopito sestavlja roževina, ki je podobna človeškemu nohtu.
- 4** Koala večino svojega življenja preživi na drevesih. Njena najljubša hrana so evkaliptusovi listi. Ker je z njimi v nenehnem stiku, njen kožušček diši po evkaliptusu.
- 5** Kamele so se prilagodile na življenje v puščavi. V grbi zato skladiščijo hrano in vodo za čas, ko primanjkuje zalog.
- 6** Tudi v morju živijo krave. Imenujemo jih dugongi ali morske krave. Dugongi jedo morsko travo in so edini rastlinojedci med sesalci, ki živijo v morju.
- 7** Noj je največja vrsta ptic. Zaradi svojih telesnih značilnosti ne more leteti.
- 8** Krokodili in njim podobni plazilci spadajo med najstarejše živalske vrste. Znanstveniki pravijo, da so krokodili živeli že v času dinosavrov. Krokodili imajo kar 60 zob, ki jim vseskozi izpadajo in se obnavljajo.
- 9** Vrsta metulja, ki se imenuje ameriški monarh, se podobno kot nekateri ptiči jeseni seli v toplejše kraje. Na tej poti monarhi preletijo tisoče kilometrov.
- 10** Kadar se pikapolonica čuti ogroženo, se pretvarja, da je mrtva. S tem želi odvrniti plenilce.

² Povzeto po:

Bailey, Jacqui. *Osupljivi svet živali*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2005.

Skrušny-Babin, Nastja (pr.). *Atlas živali*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2006.

8 Ustvarjajmo

OGLAŠANJE IN GIBANJE ŽIVALI

- igrājmo se safari

Dejavnost

Igralca v predstavi posnemata živalske zvoke in njihove gibe. Otroke vprašamo, katere živalske zvoke poznajo. Ali se spomnijo tudi značilnih živalskih gibov? Pripravimo lističe, na katere napišemo poimenovanja živali (ali narišemo podobe živali). Otroci naključno izbirajo (žrebajo) lističe in posnemajo gibe in/ali zvoke živali z listka.

Dejavnost

Živalske zvoke v različnih jezikih različno zapisujemo. Dejavnost lahko razširimo tudi na tuje jezike. Pri tem nam je lahko v pomoč slikanica Mednarodni živalski slovar slovenske avtorice Lile Prap. Dejavnost lahko zastavimo kot nekakšno safari potovanje. Zamislimo si, da smo na safariju v Afriki in pri tem opazujemo in posnemamo živali.

Nekaj primerov zapisovanja »živalske govornice« v tujih jezikih³

V slovenščini slon trobi TU TU. V angleščini se ta zvok zapiše TOO TOO, v španščini PRRAAAHHH, v romunščini TUT TUT itd.

V slovenščini pes laja HOV HOV. V italijanščini se ta zvok zapiše BAU BAU, v grščini GAV GAV, v katalonščini BUB BUB itd.

V slovenščini kokoška kokodaka KOKODAK. V danščini se ta zvok zapiše BOK BOK, v svahilščini CLAK CLAK CLAK, v nizozemščini TOK TOK itd.

V slovenščini žaba kvaka REGA REGA KVAK. V portugalščini se ta zvok zapiše REBIT REBIT, v bosanščini KRE KRE, v madžarščini BREKEKE itd.

V slovenščini raca gaga GA GA. V islandščini se ta zvok zapiše BRA BRA BRA, v bolgarščini PA PA, v tajščini KAP KAP itd.

³ Povzeto po:

Praprotnik Zupančič, Lilijana. *Mednarodni živalski slovar*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2005.

ŽIVALSKI PREGOVORI IN FRAZEMI

Predstava je polna duhovitih besednih zvez, s katerimi je Tone Pavček opisal živali, ki jih je Juri Muri srečal v Afriki (»strašni krokodil«, »žirafa dolgograta«, »kača klopotača«). Živali v slovenskem jeziku pogosto nastopajo tudi v pregovorih in frazemih (stalne besedne zveze).

Dejavnost

Ali otroci poznajo kakšne živalske pregovore ali frazeme? Seznanimo jih z nekaterimi in jih poskušajmo razložiti.

Nekaj primerov živalskih pregovorov in frazemov

- Bolje vrabec v roki kot golob na strehi.
- Kadar mačke ni doma, miši plešejo.
- Podarjenemu konju se ne gleda v zobe.
- Osel gre samo enkrat na led.
- Vrešči kot sraka.
- Delati iz muhe slona.
- Boriti se kot lev.
- Močan kot bik.
- Priden kot čebela.
- Smrdeti kot dihur.
- Imeti kurjo polt.
- Zvit kot lisica.
- Tiho kot miš.
- Skakati kot opica.
- Skriti glavo v pesek kot noj.
- Zviti se kot kača.
- Jezen kot ris.

PESEM

Juri Muri v Afriki je napisan v pesniškem jeziku, gre za primer epske ali pripovedne poezije za otroke. Tudi predstava ohranja Pavčkov pesniški jezik.

Dejavnost

Otroke spodbudimo, da napišejo, pripovedujejo ali zapojejo pesmi (o predstavi, o gledališču, o Afriki, o Juriju Muriju, o živalih, o umivanju, o vodi, o potovanju itd.). Pri ustvarjanju pesmi lahko uporabijo rime, prispodobe, zanimive besedne zveze ali pa si celo izmislijo nove besede.

RAZGLEDNICA

– iz Afrike

Dejavnost

Iz papirja izrežemo pravokotnik. Na prednjo stran otroci narišejo poljubni prizor iz predstave, ki se jim je vtisnil v spomin. Na zadnjo stran skupaj z otroki zapišimo čim več občutij in razmišljanj o predstavi. Razglednico lahko naslovijo na prijatelja, soseda, znanca, družinskega člana, jo opremijo z znamko in pošljejo po pošti. Pri tem jim pomagajmo ali vsebino izkoristimo za skupno družinsko dejavnost.

ZEMLJEVID

Dejavnost

Otrokom pokažimo zemljevid Afrike. Pripovedujmo jim o značilnostih celine. Na velik list papirja narišimo obris afriške celine (v atlasih, zemljevidih ali na spletu). Otroci obris opremijo v barvah Afrike, vrisujejo lahko živali, reko Nil, puščavo, džunglo, afriške vasi, prebivalce itd.

9 Poslušajmo in glejmo

Juri Muri skozi glasbo

PAVČEK, TONE (besed.); DE BREA, DIEGO (rež.); KUMAR, ALDO (gl.).

Juri Muri drugič v Afriki [CD-ROM]. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2002.

PAVČEK, TONE (besed.); HRIBAR, ANDRAŽ (gl.); GREBLO, PATRIK (gl.).

Juri Muri v Afriki [CD-ROM]. Ljubljana: Racman, 2003.

PAVČEK, TONE (besed.); VUKSANOVIČ, MIRKO (gl.).

Juri Muri v Afriki [CD-ROM]. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2004.

PAVČEK, TONE (besed.); DIALLO, THIerno (gl.).

Juri Muri v Afriki [CD-ROM]. Ljubljana: samozal. T. Diallo, 2008.

PAVČEK, TONE (besed.); LIPUŠ, GABRIEL (gl.), ASATRIAN, KAREN (prir.); BIBIČ, TONE (prip.). *Juri Muri v Afriki* [CD-ROM].

Celovec: Item Records, 2016.

Afriška glasba

Veliko afriško celino naseljujejo mnoga različna ljudstva in kulture. Zaradi tega je bogata in raznolika tudi v glasbenem in plesnem izročilu. Glasba in ples sta namreč že od nekdaj pomemben del afriškega življenja. Zanimiva so glasbila, ki jih uporabljajo ob posebnih priložnostih, obredih ali v vsakdanjih situacijah, npr.: balafon, kalimba, dumdum bobni, čekere, džembe, kovinski zvonci, keskes, konge, klave, kora itd. Na spletu poiščimo posnetke in slikovne prikaze afriških glasbil.

Nekaj primerov afriške glasbe:

Egipčanska glasba

<https://www.youtube.com/watch?v=vOKRCK3gxy4>

Glasba Pigmejcev

<https://www.youtube.com/watch?v=6rN4DcCiifU>

Afriški bobni

<https://www.youtube.com/watch?v=Ag6y6jz7bQQ>

Glasba prebivalcev pokrajine Nubija

<https://www.youtube.com/watch?v=lKjBjDept-Y>

Glasba v svahilskem jeziku

<https://www.youtube.com/watch?v=VCb409NYC-0>

Animirani filmi o Afriki

Divjina (The Wild, 2006)

<https://www.youtube.com/watch?v=avbZEhXB3dM>

Khumba (Khumba, 2013)

<https://www.youtube.com/watch?v=NSgHjEpChTA>

Kiriku in čarovnica (Kirikou et la sorcière, 1998)

<https://www.youtube.com/watch?v=3EA4xnPpZhk>

Kiriku in divje živali (Kirikou et les bêtes sauvages, 2005)

<https://www.youtube.com/watch?v=zHDQF2-bcWU>

Levji kralj (Lion King, 1994)

<https://www.youtube.com/watch?v=4sj1MT05IAA>

Levji kralj 2 (Lion King 2, 1998)

<https://www.youtube.com/watch?v=aylCi6thmHM>

Madagaskar (Madagascar, 2005)

https://www.youtube.com/watch?v=fq5zU9T_HI4

Madagaskar 2 (Madagascar, 2008)

<https://www.youtube.com/watch?v=hLVjIhPYq7s>

Tarzan (Tarzan, 1999)

<https://www.youtube.com/watch?v=lfciC33t3M0>

Zambezijska (Zambezia, 2012)

<https://www.youtube.com/watch?v=Q7qjEPRKHxE>

10 Berimo

Leposlovje

O Juriju Muriju in njegovih dogodivščinah

- PAVČEK, TONE; VOVKOVA, MELITA (ilustr.). *Juri Muri v Afriki: o fantu, ki se ni maral umivati*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1958.
- PAVČEK, TONE; JEMEC-BOŽIČ, MARJANCA (ilustr.). *Juri Muri v Afriki: o fantu, ki se ni maral umivati*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1988.
- PAVČEK, TONE; JEMEC-BOŽIČ, MARJANCA (ilustr.). *Juri Muri drugič v Afriki*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001.
- PAVČEK, TONE; STEPANČIČ, DAMIJAN (ilustr.). *Juri Muri po Sloveniji: tretji del stare zgodbe*. Dob pri Domžalah: Miš, 2011.
- PAVČEK, TONE; STEPANČIČ, DAMIJAN (ilustr.). *Juri Muri v Afriki: o fantu, ki se ni maral umivati*. Dob pri Domžalah: Miš, 2012.
- PAVČEK, TONE; STEPANČIČ, DAMIJAN (ilustr.). *Juri Muri gre po srečo: četrti del stare zgodbe*. Dob pri Domžalah: Miš, 2012.
- PAVČEK, TONE; STEPANČIČ, DAMIJAN (ilustr.). *Juri Muri drugič v Afriki*. Dob pri Domžalah: Miš, 2013.

O Afriki

- BRUNHOFF, JEAN DE. *Zgodba o Babarju*. Ljubljana: KUD Sodobnost International, 2014.
- HOFMEYR, DIANNE; GROBLER, PIET (ilustr.). *Ime čarobnega drevesa*. Hlebce: Zala, 2013.
- HUSEINOVIČ, KAŠMIR; PETRLIK, ANDREA (ilustr.). *V divjini*. Ljubljana: Karantanija, 2016.
- IOSSA, FEDERICA. *V savani*. Ljubljana: Okaši, 2016.
- KAMANDA, KAMA SYWOR; KOPTÁK, MILOŠ (ilustr.). *Afriške pravljice*. Ljubljana: Sanje, 2009.
- LAZZARATO, FRANCESCA; LIČER, LAURA (ilustr.). *Devetindevetdeseta kraljeva žena: ljudske pravljice iz Nigerije*. Novo mesto: Blodnjak, 2014.
- MORETI, LORENA; IGLIČAR, VIDA (ilustr.). *Kdo prihaja iz vroče Afrike*. Domžale: Epistola, 2015.
- MUSTER, MIKI. *Dogodivščine Zvitorepca in Trdonje v Afriki*. Ljubljana: Slovenski poročevalec, 1955.
- PINGUILLY, YVES; SECK, SARANG; KOENIG, FLORENCE (ilustr.). *O dečku, ki je polulal putke*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2004.
- PODGORŠEK, MOJICEJA; ŠEGULA-MIŠ, MARJANA (ilustr.). *O slončku in bolhi*. Domžale: Epistola, 2015.
- STEPANČIČ, DAMIJAN (ilustr.). *Ptičji češnjev otok in druge afriške pravljice*. Ljubljana: Študentska založba, 2008.

- ŠRUT, PAVEL; MIKLÍNOVA, GALINA (ilustr.). *Lihožerci se vračajo*. Ljubljana: KUD Sodobnost International, 2015.
- ŠUBIČ, MAJA; VRABIČ, TOMAŽ. *Pozdravi iz divjine: srečanja Tinke Tonke z živalmi Afrike in Južne Amerike*. Ljubljana: Mladika, 2005.
- VALLANCIEN, GRÉGOIRE (ilustr.). *Afriške pripovedke*. Ljubljana: Otroška knjiga OKA, 2006.
- VIDMAR, JANJA; BRICELJ, SUZANA (ilustr.). *V puščavi*. Dob pri Domžalah: Miš, 2014.

O higieni

- DAHL, ROALD; BLAKE, QUENTIN (ilustr.). *Gravža*. Ljubljana: Sanje, 2007.
- HOFFMANN, HEINRICH. *Peter Kušter ali Zabavne zgodbe s hecnimi slikami*. Maribor: EPOS, 2013.
- GODON, INGRID. *Neli in Cezar. V kopalnici*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2005.
- MACDONALD, ALAN; ROBERTS, DAVID (ilustr.). *Umazani Berti in bacili*. Tržič: Avora, 2011.
- MACDONALD, ALAN; ROBERTS, DAVID (ilustr.). *Umazani Berti in blato*. Tržič: Avora, 2011.
- MACDONALD, ALAN; ROBERTS, DAVID (ilustr.). *Umazani Berti in smrkelj*. Tržič: Avora, 2011.
- MACDONALD, ALAN; ROBERTS, DAVID (ilustr.). *Umazani Berti in stranišče*. Tržič: Avora, 2011.
- MAKAROVIČ, SVETLANA; KOŠIR, ANA (ilustr.). *Vila Malina*. Dob pri Domžalah: Miš, 2010.

Poezija za otroke (v slikanicah)

- BITENC, JANEZ; SIMČIČ, DAŠA (ilustr.). *Kuža Pazi: izbor najbolj priljubljenih otroških pesmi Janeza Bitenca*. Ljubljana: Erimas, 2006.
- BRENK, KRISTINA; REICHMAN, JELKA (ilustr.). *Čez vodo čez rečico*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1985.
- DAHL, ROALD; BLAKE, QUENTIN (ilustr.). *Odvratne rime; Zverine grdine*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2010.
- DEKLEVA, MILAN; PLANINC, ŠTEFAN (ilustr.). *Pesmi za lačne sanjavce*. Ljubljana: Partizanska knjiga, 1981.
- ELIOT, THOMAS STEARNS; SCHEFFLER, AXEL (ilustr.). *Mačke*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2010.
- GAŠPERIN, ROMAN (ur.); ČOH, ZVONKO. *Enci benci na kamenci*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2008.
- GRAFENAUER, NIKO; OSTERC, LIDIJA (ilustr.). *Pedenjped*. Maribor: Obzorja, 1966.
- GRAFENAUER, NIKO; ZELENKO, KAREL (ilustr.). *Skrivnosti*. Ljubljana: Borec, 1983.
- IGERABIDE, JUAN KRUZ; FO, MOJCA (ilustr.). *S prstom na luni*. Medvode: Malinc, 2013.

- KOSOVEL, SREČKO; REICHMAN, JELKA (ilustr.). *Medvedki sladkosnedki*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2011.
- LAINŠČEK, FERI; VIZJAK, JANA (ilustr.). *Cicibanija: pesmi za otroke*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1987.
- NOVAK, BORIS A.; KRIŽIŠNIK, TOMAŽ (ilustr.). *Domišljija je povsod doma*. Ljubljana: Partizanska knjiga, 1984.
- PRAPROTNIK-ZUPANČIČ, LILIJANA. *Kam gredo sanje*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2008.
- PAVČEK, TONE; GATNIK, KOSTJA (ilustr.). *Čenčarija*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1975.
- PAVČEK, TONE; SCHUBERT, INGRID (ilustr.); SCHUBERT, DIETER (ilustr.). *Živalski ringaraja*. Ljubljana: Epta, 1994.
- PAVČEK, TONE; STEPANČIČ, DAMIJAN (ilustr.). *Majhnice in majnice: pesmi mnogih let za mnoge bralce*. Dob pri Domžalah: Miš, 2009.
- ROZMAN, ANDREJ; STEPANČIČ, DAMIJAN (ilustr.). *Mihec gre prvič okrog sveta*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2006.
- ROZMAN, ANDREJ; ČOH, ZVONKO (ilustr.). *Mali rimski cirkus*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001.
- ROZMAN, ANDREJ; ČOH, ZVONKO (ilustr.). *Pesmi iz rimogojnice*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2013.
- SVETINA, PETER.; STEPANČIČ, DAMIJAN (ilustr.). *Domače naloge*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2014.
- SVETINA, PETER; ZAVADLAV, ANA (ilustr.). *Molitvice s stopnic*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2016.
- ŠALAMUN, TOMAŽ; PREGI, ARJAN (ilustr.). *Modro ne bo*. Jezero: Morfem, 2013.
- ŠTAMPE ŽMAVC, BINA; DEMŠAR, DANIJEL (ilustr.). *Vprašanja srca*. Maribor: Obzorja, 2008.
- ŠTAMPE ŽMAVC, BINA; DEMŠAR, DANIJEL (ilustr.). *Roža v srcu*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2010.
- VEGRI, SAŠA; MANČEK, MARJAN (ilustr.). *Mama pravi, da v očkovi glavi*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1978.
- ZAJC, DANE; OSTERC, LIDIJA (ilustr.). *Bela mačica*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1968.
- ŽUPANČIČ, OTON; MUCK-STUPICA, MARLENKA (ilustr.). *Mehurčki*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1952.

Poučne knjige

O Afriki

- BOUËTIEZ, ANNE SOPHIE DU. *Dalaka: glasbeno popotovanje v zahodno Afriko*. Ljubljana: Otroška knjiga OKA, 2009.
- DAVIES, VALERIE; PLEDGER, MAURICE (ilustr.). *Zvoki divjine. Safari: zvočna postavljanika*. Ljubljana: DZS, 2009.
- HATKOFF, ISABELLA; HATKOFF, CRAIG; KAHUMBU, PAULA. *Owen & Mzee: resnična zgodba o nenavadnem prijateljstvu*. Ljubljana: Lepa beseda, 2007.

- KRUŠIČ, MARJAN (ur.). *Dežele in ljudje. Severna Afrika in Arabski polotok*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1992.
- KRUŠIČ, MARJAN (ur.). *Dežele in ljudje. Afrika južno od Sahare*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1993.
- PÉRONNET, VALÉRIE. *Tippi: moja knjiga o Afriki*. Tržič: Učila International, 2003.
- STONE M., RUTH (ur.). *The Garland encyclopedia of world music: Africa*. New York: Garland, 1998.
- TAYLOR, BARBARA. *Afriški safari: potovanje k živalim v afriški divjini: postavljanke*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2013.
- TWIST, CLINT; WATSON, BRIAN (ilustr.). *Stanley in Livingstone: odprave po Afriki*. Ljubljana: Slovenska knjiga, 1996.

O kulturni in rasni raznovrstnosti

- ASIMOV, ISAAC. *Zakaj smo ljudje različnih barv?* Ljubljana: Co Libri, 1996.
- HARAŠTOVÁ, HELENA; HANÁČKOVÁ, PAVLA; BERGMANNOVÁ, MICHAELA (ilustr.). *Kako živijo otroci po svetu*. Jezero: Morfemplus, 2016.
- KINDERSLEY, BARNABAS; KINDERSLEY, ANABEL. *Otroci vsega sveta*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1996.
- MASON, ANTONY. *Ljudje z vsega sveta*. Tržič: Učila International, 2004.
- TERAN, DARJA (pr.). *Ljudstva sveta*. Tržič: Učila, 1996.

O živalih

- BAILEY, JACQUI. *Osupljivi svet živali*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2005.
- BERTOLUCCI, CRISTIANO; MILO, FRANCESCO; CUCCHIARINI, FERUCCIO (ilustr.). *Živali podnevi in ponoči: živali v Evropi, Afriki, Avstraliji, Aziji in Južni Ameriki podnevi in ponoči: žuželke, ujede, plazilci, sesalci in vrečarji*. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije, 2007.
- HOLING, DWIGHT. *Neverjetna potovanja: živali so pustolovski popotniki*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2013.
- JOHNSON, JINNY. *Živalski atlas*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2013.
- PRAPROTNİK ZUPANČIČ, LILIJANA. *Mednarodni živalski slovar*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2005.
- PRAPROTNİK ZUPANČIČ, LILIJANA. *Žuželčji zakaji*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2011.
- SIMON, FRANCESCA; ROSS, TONY (ilustr.). *Grozni Gašper. Živali*. Tržič: Učila International, 2014.
- SKRUŠNY-BABIN, NASTJA (pr.). *Atlas živali*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2006.
- WEINHOLD, ANGELA. *Nevarne živali*. Tržič: Učila International, 2013.

O vodi

- GANERI, ANITA; PHILLIPS, MIKE (ilustr.). *Ošabni oceani: grozna geografija*. Ljubljana: Alta media, 2013.
- GRINBERG, DELPHINE; MÜHLE, JÖRG (ilustr.). *Poskusi z vodo*. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije, 2007.

GUIDOUX, VALÉRIE; CONVERT, HÉLÈNE (ilustr.); PÉNICHOUX, JEAN-FRANÇOIS (ilustr.); EYDOUX, ANNE (ilustr.). *Voda*. Tržič: Učila, 2001.

HYNES, MARGARET. *Oceani*. Tržič: Učila International, 2010.

JIMÉNEZ, NÚRIA; JIMÉNEZ, EMPAR; CURTO, ROSA MARIA (ilustr.). *Skrbimo za naš planet. Voda pljusk!* Ljubljana: DZS, 2011.

KAJFEŽ BOGATAJ, LUČKA; LUNAČEK, IZAR (ilustr.). *Vroči novi svet*. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2012.

KAJFEŽ BOGATAJ, LUČKA; LUNAČEK, IZAR (ilustr.). *Planet Voda*. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2014.

PRIPOROČAMO

Dejavnost

Spodbude za delo s slikanico Juri Muri gre v Afriko najdete na spletni strani društva Bralna značka Slovenije: www.bralnaznacka.si/.../137060517851b1c67a82599_Tone_Pavček_did._spodbude.